

Гендерна освіта включає в себе: систематичне навчання, просвіту, розповсюдження гендерних знань і гендерної культури, стимулювання гендерної самоосвіти. Поширення просвітницької діяльності в сфері виховання культури гендерної рівності забезпечить захист суспільства від інформації, спрямованої на дискримінацію за ознакою статі.

Метою гендерного підходу в навчанні й вихованні дітей є формування розуміння сутності норм та установок взаємодії статей на принципах гендерної рівності, потреби керуватися ними в усіх сферах життєдіяльності, адже майбутньому школярі та студенту, виходячи із сформованої системи цінностей, будуть приймати рішення та впливати на процеси, що відбуваються у суспільстві.

Специфіка гендерного виховання полягає в тому, що людина функціуючі в будь-якій діяльності не може виступати як безстатєва істота. З одного боку, це означає, що для виховання можуть бути використані будь-які види діяльності, з другого – що важко знайти якийсь особливий вид діяльності, яку слід було б спеціально організувати в інтересах гендерного виховання. Тому той чи інший вид діяльності учнів – праця, спілкування, гра, навчання – може служити інтересам виховання, якщо педагоги враховують у процесі їх організації загальні закономірності.

Способом прояву гендерних особливостей дітей і відображенням рівня сформованості їх гендеру є гра. У грі діти через виконання певних ролей засвоюють уявлення про гендерну поведінку. Хлопчики частіше вибирають для гри „силові сюжети” й у зв'язку з цим – відповідні ролі. Дівчаткам більше імпонують ігри з традиційними жіночими ролями. Гра дає змогу засвоїти не лише соціальні ролі, але й набути навички спілкування й взаємодії з однолітками протилежної статі. Традиційні ігри спрямовані на засвоєння дитиною її гендерної ролі, яка набувається саме в ролевій грі (у дочки-матері, війну) [2, с. 3].

З точки зору сучасної культури для гендерних ролей чоловіка і жінки властиві наступні характеристики. Чоловікові відводиться роль „сильного”, жінці – „слабкого”. Чоловік через свої психологічні особливості – завжди „лідер”, а протилежна роль – „веденого” – належить жінці. Три істотні характеристики визначають риси поведінки чоловіка і жінки в різних сферах життя. Ці риси стають показниками „сучасного чоловіка”, „сучасної жінки”.

Таким чином, проведене дослідження показало, що розвиток гендерної освіти в Україні відіграє велику та значущу роль у всіх сферах сучасного життя. Це великий поштовх для виховання людей з великими можливостями та впливами на всі сфери суспільного життя країни.

Якщо розвиток цього напрямку в освіті буде продовжуватися такими темпами, то скоро ми отримаємо інший результат багаторічного навчання дітей, зокрема у школах, зміниться світогляд та погляд на реальність сьогодення.

Список використаної літератури

1. *Говорун Т. В., Кікінежді О. М.* Гендерна ідеологія у навчально-виховному процесі // Освіта і управління. – № 4. – 2003 – С. 56-68.
2. *Кікінежді О. М.* Гендерне виховання змалку // Дошкільне виховання. 2006. – № 2-3. – С. 3-6; 10-13.
3. *Кравець В. П.* Історія гендерної педагогіки. – Тернопіль: Джура, 2005. – 440 с.

Анна Мартиненко

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕСТОВИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

Розробка і впровадження у виробництво та навчальний процес сучасного обладнання, широке застосування комп'ютерної техніки та нових інформаційних технологій зумовили розробку нової парадигми організації навчального процесу.

У наш час уже створено безліч засобів навчання за допомогою комп'ютера, які можна кваліфікувати таким чином: комп'ютерні підручники, наочно-орієнтовані середовища (мікросвіти, що моделюють програми, навчальні пакети), лабораторні практикуми, тренажери, контролюючі програми.

На сучасному етапі доцільно проводити тестування з використанням комп'ютерної техніки. Досвід використання комп'ютерних технологій у процесі навчання свідчить, що завдяки застосуванню комп'ютерів під час занять можна виявляти резерви навчального процесу, особистості студента; збільшуються дидактичні можливості викладача. Комп'ютер має цілий ряд властивостей, які необхідні для ефективної організації процесу навчання. Серед них виділяють: великий обсяг пам'яті, що дозволяє зберігати і відтворювати великий об'єм навчального матеріалу; здатність комп'ютера не лише фіксувати, але й аналізувати відповіді студента; можливість фіксувати час, що витрачається на виконання певного завдання; надання комп'ютером допомоги студенту, якщо виникають труднощі під час вирішення поставленої перед ним проблеми.

Мета тестування може бути різною. Тести поділяються на констатуючі, діагностичні та прогностичні. Констатуючі тести включають тести навчальних досягнень і тести загального володіння іноземною мовою. Для перевірки сформованості граматичних навичок та умінь використовують тести навчальних досягнень, метою яких є визначення рівня навчальних досягнень учнів у процесі оволодіння іншомовною компетенцією. Такі тести складаються у точній відповідності до програми або засвоєного навчального матеріалу і використовуються для здійснення поточного, рубіжного і підсумкового контролю. Тести цього типу вимірюють прогрес у засвоєнні знань, який було досягнуто учнем за певний проміжок часу. Необхідно зазначити, що тести можуть виконувати діагностичну функцію, оскільки вони виявляють помилки і недоліки під час оволодіння учнями граматичною компетенцією [4].

Слід зазначити, що тест як інструмент вимірювання використовується в більшості країн світу і там накопичено великий досвід використання тестів в різних сферах людської діяльності, включаючи і освіту. Із запровадженням зовнішнього незалежного оцінювання тестування та рейтинги стали чи не основними засобами педагогічного контролю і оцінювання. На думку багатьох організаторів освіти саме така форма контролю може покращити якість навчання, удосконалити навчальну, методичну, виховну та управлінську діяльність.

Сучасне комп'ютерне тестування прийшло на зміну існуючому класичному тестуванню. Перехід від традиційних форм контролю (письмові контрольні роботи, усне опитування тощо) та оцінювання знань до комп'ютерного тестування відповідає Закону України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» від 09.01.2007 № 537-V» [3].

Тестування – це процес оцінки відповідності особової і педагогічної моделі знань. Воно виступає як педагогічний засіб навчальної системи і може бути використаний як метод (технологія) контролю освітнього процесу. Це досить стислі, стандартизовані або не стандартизовані проби, випробування, що дозволяють за порівняно малі проміжки часу оцінити результативність пізнавальної діяльності учнів, тобто оцінити ступінь і якість досягнення кожними учнем цілей навчання [2].

Існує два підходи до створення комп'ютерних тестів:

- використання мов програмування;
- використання спеціалізованих середовищ та програм.

Характерними рисами комп'ютерних тестів, створених за допомогою прямого програмування, є різноманітність стилів реалізації (структура комп'ютерного тесту, спосіб подачі матеріалу, інтерфейс, кольорова палітра і та ін.) та відсутність апаратних обмежень. Проте для цього підходу характерні й такі недоліки, як складність модифікації і супроводу; великі витрати часу й трудомісткість.

Спеціалізовані інструментальні середовища й програми, як правило, забезпечують наступні можливості:

- формування структури комп'ютерного тесту; введення, редагування й форматування тесту (тестовий редактор);
- підготовка статичної ілюстративної частини (графічний редактор);

- підготовка динамічної ілюстративної частини (звукових, анімаційних і відеофрагментів);
- підключення виконуваних модулів, реалізованих із застосуванням інших засобів і та ін.

До переваг розробки комп'ютерних тестів у спеціалізованих середовищах і програмах слід віднести:

- можливість створення комп'ютерних тестів викладачами, які не є кваліфікованими програмістами;
- суттєве скорочення трудомісткості й термінів розробки комп'ютерних тестів;
- легкість у модифікації й супроводі.

Для викладачів наочних дисциплін, зокрема, гуманітарного профілю, прийнятним є саме цей підхід [1].

Комп'ютерно-орієнтована тестова система покликана адекватно оцінити знання учнів. Питання, пов'язані з комп'ютерним контролем знань, є об'єктом постійного інтересу для викладачів ВНЗ і розробників програмного забезпечення в цій галузі. Слід зауважити, що теоретичні питання щодо розроблення та впровадження комп'ютерних тестових програм недостатньо висвітлені в науковій літературі [5]. До того ж проблема автоматизованого проектування тестів не може бути вирішена найближчим часом, оскільки відсутні чіткі критерії автоматизації цього процесу.

Комп'ютерні тести відрізняються об'єктивністю виміру результатів навчання, оскільки вони орієнтуються не на суб'єктивну думку викладачів, а на об'єктивні емпіричні критерії.

Актуальність розробки комп'ютерних тестів полягає в наступному:

- об'єктивність в оцінці;
- однакові умови для всіх учнів, що проходять випробування;
- однакова система оцінки всіх результатів тестування;
- автоматизований підрахунок балів;
- швидке отримання результатів тестування;
- викладач звільняється від перевірки письмових робіт;
- тестування на комп'ютері цікавіше в порівнянні з традиційними формами опитування, що створює позитивну мотивацію у учнів.

Робота зі створення тестів і оцінка їх ефективності досить складна і тривала [1].

По-перше, необхідно оцінювати якість кожного тесту – відповідність програмі та реальним можливостям учнів, враховуючи при цьому обмеження часу, що сильно впливають на виконання ними тестових завдань. Якщо відповідність програми можна перевірити, аналізуючи лише літературу, то перевірка «популярності» кожного тесту і навіть кожного завдання в одному окремо взятому тесті можлива лише після перевірки в реальному експерименті.

По-друге, складені тести необхідно перевірити кілька разів, щоб відібрати з них найбільш показні, найбільш інформативні з точки зору діагностики їх готовності до використання [4].

Комп'ютерна форма тестування має низку переваг. Викладач отримує можливість здійснювати різні види контролю (попередній, поточний, тематичний, підсумковий), економити час, одночасно залучати до роботи всю групу й оперативно обробляти результати з метою аналізу якості навчального процесу та виявлення прогалин у знаннях. Учень негайно отримує результат й об'єктивну оцінку. До того ж виконання тестів на комп'ютері підвищує зацікавленість та мотивацію учнів.

Список використаної літератури

1. Безрукова Н. П. Сравнительный анализ возможностей специализированных сред и программ для разработки компьютерных тестов / Н. П. Безрукова, А. А. Безруков // Всероссийский конкурсный отбор обзорно-аналитических статей по приоритетному направлению "Информационно-телекоммуникационные системы". – 2008. – С. 2-28.
2. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи (Андрогогіка) / В.П. Головенкін. – К.: НТУУ «КПІ», 2009. – С. 271-277.

3. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» № 537-V в 09.01.2007 // Відомості Верховної Ради України. – 2007. № 12. – С. 102.

4. Крамаренко Т. А. Класифікація й характеристика програмних засобів інформаційних технологій в освіті / Т. А. Крамаренко // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. – Луганськ : Альма-матер, 2008. – №18(157). – С. 53-75.

5. Федорук П. І. Адаптивні тести: загальні положення. [Електронний ресурс] /. Режим доступу: <http://www.immsp.kiev.ua/>

Микола Крикля

ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИШАХ УКРАЇНИ: ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ

За останні роки розвиток інформаційних технологій зробив актуальною проблему модернізації системи освіти. Суть такої модернізації найбільше відбилася в концепції дистанційного навчання, яка, завдяки такому глобальному явищу як Інтернет, охоплює широкі верстви суспільства та стає найважливішим фактором його розвитку. Особливо значення така модернізація системи освіти набуває в Україні.

Дистанційне навчання – сукупність технологій, що забезпечують доступ студентам до основного обсягу навчального матеріалу; інтерактивна взаємодія студентів і викладачів в процесі навчання, надання студентам можливості самостійної роботи з освоєння нового матеріалу, а також у процесі навчання.

Перші спроби дистанційного навчання здійснювались у формі письмового спілкування, тобто завдання та їх розв'язки переправлялись поштою. На сучасному етапі дистанційне навчання здійснюється за допомогою *інтернету*, доступу до мережевих баз даних тощо.

Згідно з деякими дослідженнями, в Україні близько 30% навчальних закладів заявили про те, що вже мають або планують організувати навчальний процес в режимі дистанційного навчання. Однак найчастіше за цим стоїть звичайна заочна форма навчання. Чим же відрізняється дистанційне навчання від інших видів отримання знань і професії? Насамперед, дистанційне навчання – це відкрита система освіти, що передбачає активне спілкування між викладачем і студентом за допомогою сучасних технологій та мультимедій. Така форма навчання дає свободу вибору місця, часу та темпу навчання.

Система дистанційного навчання має ряд переваг і значно розширює коло потенційних студентів. Одержати освіту дистанційно має можливість молодь, яка не може поєднувати навчання з роботою або проживає у віддаленій від обласних центрів місцевості; військовослужбовці; домогосподарки; керівники; бізнесмени або студенти, що бажать паралельно одержати друг освіту. Дистанційна форма навчання підходить майже всім, тому що дає можливість гармонійно поєднувати навчання та повсякденне життя.

Варто відзначити, що дистанційне навчання – це доступна можливість одержати освіту за кордоном з мінімальними фінансовими витратами при великому виборі спеціальностей, оскільки більшість ВНЗ Європи та США ввели таку зручну для студентів форму освіти набагато раніше, ніж Україна.

Сучасна освіта вимагає безупинно розширювати своє сприйняття комплексності світу та формування інформаційного суспільства. Для того, щоб знання отримали конкретний зв'язок з діями, необхідно постійно «навчати себе», поповнюючи й розширюючи свою освіту. Саме цю мету й ставить перед собою дистанційне навчання.

Розвиток дистанційного навчання в Україні відбувається з урахуванням уже існуючих досягнень в цій галузі. У динаміці цього процесу можна умовно виділити кілька етапів. Перші кроки до розвитку дистанційного навчання в Україні були зроблені ще наприкінці 90-х років. У лютому 1998 р. Верховна Рада приймає *Закон України «Про національну програму інформатизації»*, в якому формулюються задачі з інформатизації освіти